

Silvin Sardenko: Še bo lepo!

Pastirski prizor iz prve svete noči.

1. SLIKA.

(Mrak. Štirje pastirci na pašniku, obdani z oljčnim in drugim grmovjem. V ozadju se pase ovca.)

1. nastop.

Ruben (*piha v roke*): Mraz je, pastirji, mraz!

Jakob: Burja brije kakor še nikoli.

Filip: Ruben, naredimo si ogenj!

Benjamin: Jaz stopim po suhih vej, ki so nabrane tamkaj že od davi.

Dan: Jaz sem jih nabral. Jaz grem ponje s teboj. To bo gorelo!

Ruben: Jakob! Imaš še dva kremenca?

Jakob: Imam ju!

Filip: Jaz pa kresilno gobo.

Ruben: Dajta meni oboje, ukrešem iskro.

Jakob (*in Filip mu dasta*): Na! A pazi, da kremenecev preveč ne razdrobiš.

Filip: Če sta prava kremenca, se ne razdrobita.

Benjamin (*s sušjem*): Tukaj so drva, tovariši!

(*Ruben kreše, drugi lomijo veje, iskra se dolgo ne prikaže.*)

Dan (*s sušjem*): To bo gorelo!

Jakob: Daj! Ukrešem iskro jaz.

Filip: Pusti, naj jo ukreše sam.

Benjamin (*Rubnu*): Stoj! Goba že tli.

Ruben: Ogenj je naš!

Dan: To bo gorelo!

Jakob: Najdrobnejšo suhljad denimo na vrh!

Filip: Dobro! Veje že goré.

Benjamin: Sedimo poleg ognja in zapojmo.

Ruben: Zapojmo ono o starem Marku.

Jakob: Ta bo lepa in vesela.

Filip: Benjamin, začni!

Benjamin (*in drugi — Napev: Na planincih...:*)

Stari Marko jagenjce pase.

Jagenjce do brade mu zrase,

skoči Marku staremu v lasé:

Sreča, da le osem je las!

Ruben: Ne gre nam posebno dobro.

Jakob: Trudni smo.

Filip: Lezimo spat.

Benjamin: Jaz zaspim kmalu kakor jež.

Ruben: Še nekaj vej denimo na ogenj.

Jakob (*dene vej na ogenj*): Tako! Dosti bo!

Dan: To bo gorelo!

Filip: Lahko noč!

Dan: To bo gorelo!

Benjamin (*že lahko zasmrči*).

2. nastop.

Ruben: Vsi so zaspali. A jaz ne morem zaspati. Zdi se mi, da hodi nekdo blizu nas. (*Gre na levo v kot.*) Nisem se motil. Glej, še celó dva sta.

Žena sedi na osličku, mož ga pa spredaj vodi. In nekaj govorita. Kaj neki? (*Poslušaj.*) Vse slišim, a ničesar ne razumem. Zdaj ju je zakril grič. (*Tedaj se obrne k tovarišem.*) Pastirji, vstanite! Nismo varni! Nič! Nobeden se ne gane. Jakob! Filip! Benjamin! (*Zakriči še močneje.*) Jakob!

Jakob (*ostaja*): Kaj kričiš?

Ruben: Dva čudna tučca sta šla mimo.

Jakob: Ali si ju vprašal, kdo sta?

Ruben: Kako bi si upal.

Filip (*napol ležč*): Ali sta tebe videla?

Ruben: Nista me! Jaz sem ju pa videl. Okoli glave sta imela razlito čudno svetlobo.

Dan: Jojmine! Čudovito svetlobo?

Benjamin: Kakšna sta pa bila?

Ruben: Mož je bil starejši, žena pa še zelo mlada. In vesta, kaj je bila ta žena?

Jakob: No, kaj?

Ruben: Kraljeva hči.

Filip: Kako je pa ta mož prišel do kraljeve hčere?

Ruben: To sem razumel, da ji je dejal: Kako sem srečen, da sem te vzeli!

Benjamin: Torej je tisti mož kak ropar?

Ruben: Skoraj bi rekel.

Jakob: A kje je vzeli kraljevo hčer?

Filip: Nemara našemu kralju Herodu?

Ruben: Ne! Našemu Herodu pa ne, Herodovi hčeri je ime Lija; to je pa mož imenoval: Marija. Tudi to sem slišal.

Benjamin: Ubogo dekle! Ukral jo je.

Dan: Ubožica! Kako se mi smili!

Ruben: Zdaj je prišlo v Betlehem veliko ljudi k popisovanju. Nemara jo je tam vzeli?

Jakob: Kako je hudoben!

Filip: Tudi naš Betlehem ni dober.

Dan: Naš Betlehem je skop, hudó skop.

Benjamin: Gorje ti mesto betlehemsko!

Ruben: Kdo nas pride rešit?

Jakob: Mesija!

Filip: A kdaj pride Mesija?

Benjamin: Naša stara mati Sara večkrat pravi, da kmalu prisije tista zarja.

Dan: To bo čudovita svetloba!

Ruben: O, Dan, da bi te pač uslišal Bog!

Jakob: Zdaj lezimo spet spat!

Filip: A kdo bo stražil našo čredo?

Benjamin: Saj ni treba, da bi kdo stražil.

Ruben: Ni treba, praviš? Si pozabil onega moža? In če je ropar?

Dan: Dobro! Stražil bom jaz.

Jakob: Vadljajmo! Kdor bo na kocki vrgel šest pik, tisti naj straži.

Tukaj je vadlja! (*Vrže kocko prednje. Vadljajo, vadlja zadene Filipa.*)

Filip: Štiri... pet... oj, šest pik!

Benjamin: Filip bo stražil.

Ruben: Lahko noč, naš stražnik Filip!

Filip: Le kmalu zaspite! Da boste pa prej zaspali, vam zapojem kako pesem. (*Zapoje.*)

Sinko ne vstajaj!

Ura je polnoči,

kam se mudi?

Ajaj, o ajaj!

Dan (*v spanju*): Jojmine! Čudovita svetloba!

Filip: Že spi! Ruben spi, Jakob spi, Dan pa še v sanjah poje, vedno isto pesem. Naj jo, če se mu zdi tako lepa. Benjamin pa že smrči. Zdaj pa ležem še jaz. Kdo bi neki stražil? (*Leže.*) Oja! Kako je prijetno, če je človek zaspal, pa zaspil. Oja!

Ura je polnoči,

kam se mudi? (*Ponehava in zaspil.*)

3. nastop.

(*Nenadoma se razsvetli vsa planjava. Pastirji se zganejo in ustrašijo, le Benjamin ne.*)

Ruben: Vstanimo! Dani se.

Jakob: Solnce je vstalo ravnokar.

Filip: Ne, to je ogenj! To ni solnce!

Ruben: Bežimo! Ogenj z nebes je nad nami!

Vsi (*brez Benjaminaj*): Bežimo, bežimo!

Dan: Jojmine! Čudovita svetloba! (*Vsi na begu.*)

4. nastop.

(*Nenadoma stopi pred pastirje*)

Angel: Ne bojte se! Danes vam je rojen Kristus — Zveličar — v mestu Davidovem, in to vam bodi znamenje: Našli hoste dete v plenice povito in v jasli položeno.

(*Angel zgine, v ozadju se čuje: Glej zvezdice božje...*)

Ruben: O, srečna noč!

Jakob: O, blažena noč!

Filip: Sam angel nas je obiskal.

Ruben: Vendar nam je rojen Mesija!

Dan: Moje sanje so se spolnile!

Jakob: Pojdimo in pogledjmo, kar nam je angel naznanil!

Filip: Pojdimo in pogledjmo to čudno reč!

Ruben: A kdo bo stražil čredo?

Jakob: Pokličimo jo za seboj.

Filip: In šla bo za nami.

Ruben: In darovali jo bomo Zveličarju.

Dan: Bratje! Še bo lepo!

Jakob: Pogledjte! Benjamin pa še spi.

Filip: Res je zaspal kot pozimi jež.

Ruben: Nikar ga še ne prebudimo.

Jakob: To se bo čudil, ko nas ne bo, kadar se bo prebudil!

Filip: Nikar se ne motimo z Benjaminom!

Ruben: Pojdimo! Hitimo!

Jakob: O, srečna noč!

Filip: O, blažena noč!

Dan: Pogledjte v nebo! Še bo lepo!

5. nastop.

Benjamin (*se prebudi*): Zdi se mi, da je nekdo vpil. Tovariši, ali ste slišali? — Pa saj nikogar ni! Moj Bog, kje so? Kaj pomeni tisto vpitje?

Nemara jih je ujel oni mož, oni čudni mož, o katerem je Ruben pravil. Kaj, če pride zdaj še pome? Ne! Jaz stečem takoj domov povedat. (Steče.)
(Zastor.)

2. SLIKA.

(Na istem pašniku.)

1. nastop.

Benjamin: Doma so rekli, da nocoj, ko je tako svetla noč, ni roparjev, pa so me zapodili nazaj na pašnik. Pa saj je prav, da jih ni. — Ali — kje so moji tovariši? Aha! Ruben že gre. Ta jim je srečno ušel.

2. nastop.

Ruben: Si se že naspal za celo zimo, Benjamin?

Benjamin: Srečen si, Ruben, da si se rešil!

Ruben: Vsi smo srečni — vsi smo rešeni!

Benjamin: A kje so Filip, Jakob in Dan?

Ruben: Domov so šli naznanit veliko veselje in naše zveličanje.

Benjamin: Kakšno zveličanje?

Ruben: Nocoj nam je rojen Zveličar!

Benjamin (skoči od veselja): Kje, povej mi, kje?

Ruben: V Neftalijevem hlevu.

Benjamin: V tistem starem, podrtem?

Ruben: Da, prav v tistem. In onadva, mož in žena, ki sem ju prej videl, to so njegovi starši.

Benjamin: Torej tisti mož ni bil ropar?

Ruben: Bog nam odpusti, da smo kaj takega rekli!

Benjamin: Nismo vedeli.

Ruben: Zdaj grem po klaje za živinče, ki stoji lačno v tistem hlevu.

Benjamin: Jaz pa stečem gor na grič po svojo ovco — Kodrinko. Jo bom daroval Zveličarju. (Gresta.)

3. nastop.

(Na desni odideta Ruben in Benjamin, na levi prideta Filip in Jakob.)

Filip: Zašla sva. To ni bližnjica.

Jakob: Nocoj ne moreš zaiti. Prav nič me ni groza, ko je prišel Mesija med nas.

Oba (zapojeta — Napev: Petelinček lepo poje):

Kak je lepa noč, pogledjte,

travnik kakor dan svetla!

Drobne zvezde, ve povejte,

kdo nocojšnjo noč je dal?

Ali solnce se pmlaja?

Ali k zemlji gre nebo?

Ali k nebu zemlja vstaja?

Kdo uganil vse bi to!

Filip: Po kateri stezi bi šla zdaj do hleva?

Jakob: Pravkar prihaja Labanov Benjamin. Ta nama pové.

4. nastop.

Benjamin: Ali sta kaj videla mojo Kodrinko?

Filip: Kdo išče zdaj tvojo Kodrinko?

J a k o b : Povej nama bližnjo stezo do hleva, da prej prideva k Zveličarju.

B e n j a m i n : A kaj mu neseta?

F i l i p : Jaz mu nesem gorkih zimskih oblačilc.

J a k o b : Jaz pa dve golobici.

B e n j a m i n : To bodo vaju tam veseli! Jaz pa nimam, kar bi mu daroval; edino ovco sem zgubil.

F i l i p : Saj jo spet najdeš, Benjamin.

J a k o b : Pokaži nama bližnjo stezo.

B e n j a m i n : Ta je najbližja. Po tej pojditaj!

F i l i p : Le pridi kmalu za nama.

J a k o b : Pa s Kodrinko, veš, Benjamin!

5. nastop.

B e n j a m i n : Ko bi jo le našel. Kako bi pohitel za njima! Kako rad bi že videl Mesija. Kje si, moja Kodrinka? (*Zatrobi.*) Oglasi se, da te najdem. (*Zatrobi.*) Če sem včasih takole zatrobil, takoj se je oglasila. (*Zatrobi.*) A zdaj ni sluha o njej! Kodrinka! Kodrinka! (*Trobi in odhaja.*) Kodrinka, kje si?

6. nastop.

D a n (*s košarico jabolk*): Še bo lepo! Še bo lepo! Benjamin! Slišiš? (*Oni trobi.*) Benjamin! No, pa trobi naprej. (*Dan zapoje:*)

Pastirci vi,

oj, kam ste šli?

Jaz iščem vas povsod.

Za vami grem,

da vsaj izvem,

kje se rodi Gospod.

A kam je šel Benjamin? Povedat mu grem, da je našel njegovo Kodrinko stari stric Nahun, ki sope tam zadaj. Jabolka pa tačas tukaj pustim. (*Odide.*)

7. nastop.

N a h u n (*od daleč se že čuje njegov kašelj*): Khm, Khm! Mrzla noč — a prijetna noč. Khm! Vendar se je rodil naš Mesija. Khm! Moje srce je tako hrepenelo po njem in moje oči so mislile, da ga ne bodo videle. In vendar ga bodo. Khm! Khm! (*Zagleda košarico.*) Kaj pa je to? Košarica z jabolki. Khm! Saj pravim, to so pastirji! Eden nekje pusti ovco, drugi drugje jabolka. Vsi zbegani so nocoj. Potem mora pa vse — khm, khm, stari stric Nahun nositi za njimi. Khm! Khm! (*Vzame košarico.*)

8. nastop.

R u b e n (*s košem klaje*): Stric Nahun, dajte meni jabolka.

N a h u n : Ali so tvoja? Khm!

R u b e n : Če jih daste, pa bodo.

N a h u n : Na! Tri vzemi — če so tvoja — druga pa nesi Zveličarju. (*Ruben tri vzame.*)

R u b e n : Moja niso, pa tudi nobenega od pastirjev.

N a h u n : Če pa niso vaša, so pa božja. Jih pa nesem sam Zveličarju. Khm!

R u b e n : A vi, stric Nahun, nikar tja ne hodite!

N a h u n : Zakaj ne? Khm!

R u b e n : Vas se bo mali Mesija bal, ker imate tako zmršeno brado.

N a h u n : Nič se me ne bo bal. Jaz ga bom lepo molil; saj je prišel rešit tudi mene. Khm! Khm!

Ruben: Pa ne smete preblizu jaselc. Pa tisto brado skrijte!

Nahun: Ti se skrij, ti! (*Odkašlja naprej, Ruben pa še nekoliko postoji in gleda za njim.*)

Ruben: Da le ne bi dete strepetalo, ko zagleda strica Nahuna! (*Ugrizne v jabolko.*) Hm! Jabolka so pa dobra. Kaj ne bodo, saj so božja.

9. nastop.

Dan (*se vrne*): Kaj pa moja jabolka ješ?

Ruben: Saj niso tvoja!

Dan: Moja so, da veš.

Ruben: Stric Nahun je rekel, da so božja.

Dan: A kje je košarica?

Ruben: Stric Nahun jo nese Mesiji. Ali je nisi ti za Mesijo namenil?

Dan: Za Mesijo, da! A bi jo rad sam nesel.

Ruben: Stopiva! — Kmalu ga doideva.

10. nastop.

Nahun (*opiraje se na palico, nese v roki košarico z jabolki*).

Dan (*ga dohiti*): Stric Nahun, dajte meni košaro. Hodili boste lažje.

Nahun (*se ozre*): Ti si pa Dan? Je tvoja košara?

Dan: Seveda! In jabolka tudi.

Nahun (*mu da košaro*): Vzemi jih! Toda nobenega več sam ne snej.

Dan: Nobenega več! Pojdiva skup!

Nahun: Ti si premlad, jaz pa prestar. Ne greva dobro skup.

Dan: O, greva, greva! Posebno takrat, če zapojeva. Pa zapojva še enkrat ono od grlice. (*Pojeta.*)

Pridi, pridi, grlica,

grlica grlinka,

boš Mariji zibala

blaženega sinka.

Nahun: Tako! Pojdiva molit blaženega sinka.

Dan: Še zadnjo kitico, prosim, še zadnjo!

Oba:

Priletela grlica

grlica grlinka,

celo noč je zibala

blaženega sinka.

Nahun: Zdaj pa nobene več. Pojdiva! Kar brž!

Dan: Glejte naš Benjamin!

11. nastop.

Benjamin: Kako ste vsi veseli! Samo jaz sem žalosten.

Nahun: Zakaj si žalosten?

Benjamin: Kodrinke ne morem najti, da bi jo daroval Mesiji.

Nahun: Tudi jaz nimam daru. Ni treba darov! Zveličarju bodo najdražja krotka in nedolžna srca.

Dan: Midva mu bova darovala sama sebe! Pogledite v nebo! Še bo lepo!

Nahun: Saj gremo k njemu, ki nas je prišel zveličat, ne pogubit. (*Gresta.*)

Benjamin: Ta dva že! Stric Nahun je tako dober, krotak. Dan je tako nedolžen. A jaz? Bog ve, če sem dovolj krotak in nedolžen? A vendar grem. Saj gremo k Njemu, ki nas je prišel zveličat, ne pogubit, je rekel stric Nahun. (*Odide.*)

(*Žive jasli: Marija in Jožef z Detetom. Vsi drugi kleče ob njih.*)

(Zastor.)

